

Подношењем захтева за приступ Акционом плану за чланство у западној војној алијанси (МАП), Босна и Херцеговина је, без обзира на извесне резерве и најављену могућност каснијих ширих консултација, па и референдума у Републици Српској, изразила жељу да се придружи чланицама НАТО. То је почетак процедуре која има свој ток, временске и друге одреднице, па је могуће да у каснијој фази преговарања и одлучивања дође до промена, па и повлачења кандидатуре.

Најповољније решење за БиХ, с обзиром на њену етничку структуру и ратом обележену прошлост, била би демилитаризација ових простора. То би био најкраћи и најрационалнији пут да се осигура политичка стабилност и дугорочни мир у Босни и Херцеговини. За такво безбедносно решење залагала се Република Српска, али оно није наишло на подршку ни Брисела, ни Вашингтона. У међувремену је спроведена успешна реформа оружаних снага. Створена је јединства војска, али она сама по себи – гледано у ширим оквирима – није гаранција за мир и стабилност у дужем периоду и у неком трајнијем облику. Зато је преовлађујуће мишљење да би за Босну и Херцеговину најбоље решење било да се придружи другим чланицама западне војне алијансе и тиме за дужи период осигура мир и политичку стабилност.

Пред затвореним вратима

Тренутно стање је познато. На последњем састанку министара спољних послова чланица НАТО, кандидатура Босне и Херцеговине за пријем у Акциони план за чланство у НАТО је одбијена. Закључено је, наиме, да се пријем одгоди, док се у БиХ не наставе започете реформе и створе одговарајући политички предуслови. Тим поводом огласио се генерални секретар НАТО, Андерс Фог Расмусен, који је нагласио да је овим упућена јасна порука да ће БиХ приступити МАП-у онда када постигне неопходан напредак у спровођењу реформи. Савезници су, наводно, јединствени у ставу да БиХ мора и да ће пронаћи своје место у НАТО. То није питање да ли ће, већ када. При томе је Расмусен упозорио да је, исто тако, истина и да БиХ мора још по нешто да учини да би постигла неопходан напредак у спровођењу реформи.

Кога ће НАТО усрећити?

Пише: Драгиша Спремо
петак, 11 децембар 2009 12:30

У контактима који су претходили министарском састанку НАТО, показало се да та очекивања нису ни мала, ни безазлена, како се у први мах чинило. Од Босне и Херцеговине се очекује и тражи да се створи функционална држава тако што би се редефинисала постојећа уставна решења, извршиле извесне промене у организацији власти и обезбедило да Босна и Херцеговина „говори једним језиком“. Што ће рећи, да се ентитетима одузме право да самостално доносе одлуке о питањима која су битна за државу: одбрана, јавна безбедност, царина, порези, здравство, социјална политика и остало.

На томе нарочито инсистирају Бошњаци и њихови лобисти, који по сваку цену хоће да створе унитарну Босну и Херцеговину. Државу по својој мери, у којој би све главне полуге власти биле у њиховим рукама. А то, наравно, није могуће уколико опстаје дејтонска Република Српска, са статусом и надлежностима који су тамо успостављени.

Бошњаци су на потезу између Сарајева, Брисела и Вашингтона створили јаке лобистичке центре, који оспоравају и блате Републику Српску, траже промене устава, укидање ентитета, територијалну прекомпозицију и све што би обезбедило да Сарајево, као у доба социјалистичке Југославије, буде центар у коме би се доносиле све важније државне одлуке.

Једно од важних, можда и најзначајнијих политичких упоришта, Бошњаци имају у самом ОХР-у, Канцеларији високог представника за БиХ, у Сарајеву. Највећи број тог гломазног административног и управног апарата, у коме су правно уобличене све наметнуте одлуке високог представника према Републици Српској и све одлуке о отимању њених дејтонских надлежности, чини управо бошњачки персонал. ОХР, као и његове западне централе, већ су се давно сврстале на ту страну и отуда не чуди да Бошњаци у свему, па и уставној реформи, траже да састанке организују, решења креирају и преговоре воде странци. Једино тако они виде шансу да остваре свој стратешки циљ: укину Републику Српску, централизују земљу и себи осигурају политичку и сваку другу доминацију.

Српска преча од НАТО

Како у Бриселу и Вашингтону замишљају уставну реформу у БиХ и стварање

Кога ће НАТО усрећити?

Пише: Драгиша Спремо
петак, 11 децембар 2009 12:30

функционалне државе – видело се у документима Бутмирског процеса, који је окончан потпуним неуспехом. Преговарачким странама нуђена су решења која никога нису могла да задовоље: Србе ради сужавања компетенција, слабљења механизма ентитетске заштите и најављеног даљег преноса надлежности на централне органе, Бошњаке ради максималистичких захтева и очекивања, а Хрвате због тога што је игнорисан њихов главни захтев – оснивање трећег, хрватског ентитета.

Један од важнијих захтева странаца био је да се, уместо постојећег Министарског већа, успостави јака и јединствена влада са премијером, која би имала широка овлашћења и практично преузела сву извршну власт. Јасно је да би државни апарат тиме ојачао, да би се „функционалност државе“ повећала, али главно питање је шта би се онда десило са ентитетима?

У Републици Српској око тога нема никаквих дилема. И странке на власти и оне у опозицији јединствене су у ставу да више не може да буде никаквих уступака на штету РС, да су могуће и допуштене само оне промене које побољшавају постојећи систем и односе у Босни и Херцеговини. Српском народу је Република Српска преча и од НАТО и од Европске уније, па никаквих ризичних нагодби у том смислу не може да буде.

Лидер владајуће СНСД и српски премијер Милорад Додик, који је био кључна личност у свим досадашњим разговорима на ту тему, каже да је кандидатура БиХ за укључивање у Акциони план за чланство у НАТО непотребно исполитизовано. Самом чињеницом да политички условљава реформе, НАТО је сам себи затворио врата у Босни и Херцеговини. Та врата затвориле су структуре НАТО, а не БиХ.